

Scenariusz zajęć edukacyjnych z języka polskiego w korelacji z religią
**OBRAZ MATKI BOSKIEJ W PAJĘCZNIĘ – DZIEŁO SZTUKI,
 ŚWIADEK HISTORII MIASTA I PRZEDMIOT KULTU RELIGIJNEGO**

autorka scenariusza: **Grażyna Trzeciak** – nauczycielka języka polskiego
 w Publicznym Gimnazjum w Pajęcznie

Cele lekcji:

- Kształcenie umiejętności:
 - planowania i organizowania własnej pracy,
 - komunikowania się z zespołem,
 - efektywnego współdziałania z zespołem,
 - twórczego rozwiązywania problemów,
 - efektywnego posługiwania się słownikami / języka polskiego, Słownik mitów i tradycji kultury, wyrazów bliskoznacznych/,
 - wykorzystania i prezentacji swej wiedzy i umiejętności,
 - formułowania uogólnień i wnioskowania /tu: na temat swego stosunku do sztuki/;
 - aktywnego słuchania,
 - uogólniania /motyw Matki Boskiej w literaturze/,
 - porównywania dzieł literackich.
 - poprawnego posługiwania się polszczyzną literacką,
- przygotowanie do odbioru dzieła sztuki plastycznej,
- uwrażliwienie na sztukę; budzenie wrażliwości odbiorcy dzieła sztuki,
- kształcenie świadomości przynależności do regionu, tożsamości lokalnej
- poznanie niektórych faktów z historii miasta,
- budzenie szacunku do miejsc kultu religijnego, odpowiednie w nich zachowanie,
- kształcenie postaw tolerancji religijnej.

Metody

- wycieczka do kościoła,
- pogadanka,
- rozmowa,
- wykład.

Formy pracy:

- praca w grupach
- praca indywidualna, zbiorowa

Środki i pomoce dydaktyczne:

- wizerunki Matki Boskiej w sztukach plastycznych /Matki Boskie z „Inwokacji”/
- słowniki / języka polskiego, Słownik mitów i tradycji kultury, wyrazów bliskoznacznych frazeologiczny,
- rozsypanki i pytania na karteczkach do pracy w grupach,
- broszura; „Łaskami słynący obraz Matki Bożej w Pajęcznie”.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Pierwsza część lekcji /1g./odbywa się w kościele przed obrazem Matki Boskiej Pajęczańskiej / znana jest też forma „Pajęckiej”, o czym należy wspomnieć.
2. Z czym kojarzy Wam się słowo „matka”?
3. Przypomnienie utworów, w których pojawia się Matka Boska („*Bogurodzica*”, „*Inwokacja*”) Odczytanie tych utworów lub wygłoszenie z pamięci.
4. Krótka rozmowa o tych utworach, jaką rolę pełni w nich Matka Boska?
5. Wymiana wrażeń na temat Obrazu Matki Boskiej Pajęczańskiej.
6. Przedstawienie informacji o obrazie jako dziele sztuki **lub prezentacja przez ucznia zainteresowanego sztuką**
(pochodzi ze średniowiecza, ofiarowany prawdopodobnie ok. XIIIw. przez arcybiskupa gnieźnieńskiego Fulko, znanego także pod nazwiskiem Pełka, który został w naszej parafii proboszczem; Wymiary obrazu: 113 cm na 76 cm. Przedstawia on Matkę Bożą trzymającą na lewej ręce Jezusa. Nad głową Matki Bożej umieszczona jest aureola. Nie ma natomiast aureoli nad głową Dzieciątka Jezus. Twarz i ręce Pana Jezusa zostały namalowane w jasnych kolorach./Broszura s.19/ W 1539r. zniszczony już obraz gruntownie odnowiono w Krakowie. W następnych stuleciach liczne wota przyczepiano obok obrazu, czasem wręcz przybijano do lipowej deski, na której obraz jest namalowany: podobnie przymocowywana była do obrazu srebrna sukienka. Bardzo ciekawe są dzieje wojenne obrazu /broszura s.18/
7. Przedstawienie obrazu jako przedmiotu kultu religijnego (*nauczyciel religii opowiada o cudach przypisywanych wstawiennictwu Matki Boskiej Pajęckiej*) /broszura s.20-21/
8. Powrót do szkoły
9. Praca w grupach (3-4 osoby)
 - I. Wymień wszystkie znane ci dzieła sztuki wykorzystujące motyw Matki Boskiej
 - II. Wyszukaj w „Słowniku mitów i tradycji kultury” hasła związane z Marią
 - III. Wyszukaj w „Słowniku frazeologicznym języka polskiego” związki frazeologiczne wokół Matki Boskiej
 - IV. **Podaj przyczyny tak częstego wykorzystywania motywu Matki Boskiej w literaturze i sztuce (to ćwiczenie proponujemy uczniom zdolnym)**
10. Prezentacja dokonań
11. Zapisanie do zeszytów efektów pracy grup.
12. **Praca domowa (do wyboru)**
 - a) Napisz sprawozdanie z dzisiejszej lekcji.
 - b) Czy warto znać historię swego regionu, swej „małej ojczyzny”? (rozprawka)

(uświadamiamy uczniom wyższy stopień trudności dwóch kolejnych zadań)

 - c) Jaką rolę pełnią dzieła sztuki w takich małych miasteczkach jak Pajęczno?
 - d) Napisz wiersz, modlitwę skierowaną do Matki Boskiej Pajęckiej (dla chętnych)